

Dr. Lack Mónika részére
jegyző

Iktatószám: T-02971/02/2021
Ügyintéző: Hellyé dr. Varga Anita
dr. Szini Katalin

Telki Község Önkormányzata

Telki
Petőfi u. 1.
2089

Tisztelt Jegyző Asszony!

A közbeszerzésekről szóló **2015. évi CXLI. törvény** (a továbbiakban: Kbt.) **187. § (2) bekezdés m) pontja** alapján a Kbt. alkalmazása tárgyában írott Á/129-8/2021 iktatószámú levelére a **Közbeszerzési Hatóság elvi jellegű jogértelmezés** elősegítése érdekében az alábbi állásfoglalást adja.

A levelében foglaltak szerint az önkormányzat közétkeztetési tárgyú szerződésének módosítási igénye merült fel a szolgáltatási díj emelése kapcsán. A tárgyi szerződés díjemelésre vonatkozó rendelkezése szerint a „Megrendelő jogosult a térítési díjat évente a KSH által közzétett előző évi fogyasztói árindex ajánlatban vállalt mértékével megemelni...”

2021 márciusában a szolgáltató megkeresésére a szolgáltatási díjak emelésre kerültek a szerződésben a KSH által közzétett előző évi fogyasztói árindex mértékét is meghaladóan. 2021 szeptemberében a szolgáltató újabb ellenértékemeléssel fordult az ajánlatkérőhöz, aki azt – tekintettel arra, hogy álláspontja szerint az éves emelés mértéke az indexáláson felül nem haladhatja meg a 10%-ot – visszautasította azt.

1.
Jól értelmezi-e ajánlatkérő, hogy esetében az étkezési szolgáltatási díj tekintetében az éves emelés mértéke az indexáláson felül nem haladhatja meg a 10%-ot?

2.
Vagy a Kbt. 141. § (4) bekezdés a) pontja alapján eszközölt, egymást követően felmerült áremeléseken túl további 10%-os emelésre van lehetőség alkalmanként?

3.
Tekintettel arra, hogy az egyes étkezési típusok (reggeli, tízórai, ebéd) esetén külön díjtételenként vannak meghatározva a szolgáltatási díjak, az ellenérték emelése esetén a szerződésmódosítási jogalapok %-os mértékei étkezési típusonként vizsgálandók?

1-3.

A Közbeszerzési Hatóság álláspontja szerint a Kbt. 141. § (4) bekezdés a) pontja szerinti esetben a szerződés vonatkozó rendelkezésének megfelelően, így akár évente is változhat a szerződés értéke. Ebben az esetben ugyanis a szerződésben előre rögzített feltételek alapján és tartalommal módosul a szerződés. Emellett, egyéb szerződésmódosítási jogalapokon is módosulhat a szerződéses díj, az azokban meghatározott %-os korlátokat is figyelembe véve. A Kbt. 141. § (2) bekezdése szerint a szerződés értéke a szerződés időtartama alatt többször, de összesen csak az abban szereplő - adott esetben - 10%-os mértékig változhat. A Közbeszerzési Hatóság álláspontja szerint nem étkezési típusonként, az azok tekintetében vállalt szolgáltatási díjanként vizsgálándók a szerződésmódosítás jogalapjának feltételei, hanem valamennyi étkezési típust együttvéve, az összes - eredeti/indexált eredeti - szerződéses ellenérték az alapja a szerződésmódosítás feltételeként rögzített %-os mértékeknek.

A Kbt. 141. § (2) bekezdése alapján a szerződés - a (4) vagy (6) bekezdésben foglalt feltételek vizsgálata nélkül - új közbeszerzési eljárás lefolytatása nélkül módosítható, ha a módosítás eredményeként az ellenérték növekedése - vagy több módosítás esetén azok nettó összértéke - nem éri el az alábbi értékek egyikét sem

a) az uniós értékhatárt elérő értékű eredeti szerződés esetén az uniós értékhatárt;

b) szolgáltatás, árubeszerzés és építési vagy szolgáltatási koncesszió esetén az eredeti szerződés értékének 10%-át, építési beruházás esetén az eredeti szerződéses érték 15%-át;

valamint a módosítás nem változtatja meg a szerződés általános jellegét és illeszkedik az eredeti szerződés jellegéhez.

A Kbt. 141. § (4) bekezdés a) pont szerint a (2) bekezdésben szabályozott esetek mellett a szerződés - a (6) bekezdésben foglalt feltételek vizsgálata nélkül - új közbeszerzési eljárás lefolytatása nélkül módosulhat, ha a szerződés minden ajánlattevő számára előre megismerhető módon, egyértelműen rögzíti a szerződés meghatározott tartalmi elemei későbbi változásának (ideértve az opció gyakorlásának) pontos feltételeit és tartalmát. Az ilyen szerződéses feltételek azonban nem rendelkezhetnek olyan módosításokról, amelyek megváltoztatnák a szerződés általános jellegét.

A Kbt. 141. § (4) bekezdés c) pont szerint a (2) bekezdésben szabályozott esetek mellett a szerződés - a (6) bekezdésben foglalt feltételek vizsgálata nélkül - új közbeszerzési eljárás lefolytatása nélkül módosítható a következő feltételek együttes teljesülése esetén: *

ca) a módosítást olyan körülmények tették szükségessé, amelyeket az ajánlatkérő kellő gondossággal eljárva nem láthatott előre;

cb) a módosítás nem változtatja meg a szerződés általános jellegét;

cc) az ellenérték növekedése nem haladja meg az eredeti szerződés értékének 50%-át. Ha egymást követően több olyan módosításra kerül sor, amelyek a ca) alpont szerinti több, egymással nem összefüggő körülmény miatt merültek fel, ez a korlátozás az egyes módosítások nettó értékére alkalmazandó. Az egymást követő módosítások nem célozhatják e rendelkezés megkerülését.

A (2) bekezdés és a (4) bekezdés b) és c) pontja alkalmazásában az eredeti szerződés értékét az indexált szerződéses díj alapján kell megállapítani, ha a szerződés a (4) bekezdés a) pontjának megfelelően a nyertes ajánlattevőként szerződő félnek fizetendő valamely díjelem indexálására vonatkozó rendelkezést tartalmaz. Építési és szolgáltatási koncesszió esetében, ha a szerződés nem tartalmaz indexálási rendelkezést, a (2) bekezdés és a (4) bekezdés b) és c) pontja alkalmazásakor az indexáláson alapuló értéket a Központi Statisztikai Hivatal által közzétett inflációs érték éves átlagának figyelembevételével lehet kiszámolni [Kbt. 141. § (5) bekezdés].

A Kbt. 141. § (2) bekezdésében szereplő mértékekig tehát – ahogy azt a Közbeszerzési Hatóság keretében működő Tanács 2021. május 6-án elfogadott, a közbeszerzési eljárások eredményeként megkötött szerződések Kbt. szerinti módosításával, valamint teljesítésével kapcsolatos egyes kérdésekről szóló útmutatója (a továbbiakban: Útmutató) is rögzíti – egyéb körülmény vizsgálata nélkül módosítható a szerződés, feltéve, ha a módosítás nem változtatja meg a szerződés általános jellegét és illeszkedik az eredeti szerződés jellegéhez. Több módosítás esetén azok összértékét kell a fenti értékekhez viszonyítani.

A Kbt. 141. § (2) bekezdés szerinti ún. de minimis szerződésmódosítási jogalap szerinti mértékekig többször is sor kerülhet a szerződéses ellenérték módosítására, de összesen a vonatkozó – adott esetben 10 – %os mértékig (kumulált értékbeli határ). A szerződés értéke a szerződés időtartama alatt tehát többször, de legfeljebb, összesen a Kbt. 141. § (2) bekezdésben meghatározott mértékig változhat, azaz – adott esetben – a 10%-os értékbeli változás a Kbt. 141. § (2) bekezdés alapján nem alkalmazható éves szinten. E %-os mérték alapja az eredeti (összesített) szerződéses érték, amelyet – a Kbt. 141. § (5) bekezdés alapján – az indexált szerződéses díj alapján kell megállapítani, ha a szerződés a (4) bekezdés a) pontjának megfelelően a nyertes ajánlattevőként szerződő félnek fizetendő valamely díjelem indexálására vonatkozó rendelkezést tartalmaz. Azaz – a Kbt. 141. § (4) bekezdés a) pontjának megfelelő – a valamely díjelem indexálására vonatkozó rendelkezés szerint módosult szerződéses ellenérték tekinthető a Kbt. 141. § (2) bekezdés, illetve (4) bekezdés c) pont szerinti értékek viszonyítási alapjának, e módosulás automatikusan növeli a Kbt. 141. § (2) bekezdés és (4) bekezdés c) pont szerinti értékek vetítési alapját. Amennyiben egy szerződésmódosítás keretében elmaradó és új beszerzési igény is megjelenik, ajánlatkérőnek

a százalékos viszonyítás alapjául azok összértékének arányát, azaz a módosítás értékének szummáját kell figyelembe vennie a Kbt. 141. § (2) bekezdésben szereplő %-os mérték vizsgálatakor.

A Kbt. 141. § (2) bekezdése mellett a Kbt. 141. § (4) bekezdés b) pont szerinti jogalap is összesen legfeljebb az eredeti szerződés értékének 50%-áig teszi lehetővé a szerződéses ellenérték módosítását (a levelében szereplő esetben azonban ezen utóbbi jogalap kevésbé releváns). A Kbt. 141. § (4) bekezdés c) pont feltételeinek fennállása esetén van lehetőség a szerződéses ellenérték módosítására egymással nem összefüggő körülmények alapján több alkalommal az eredeti szerződéses ellenérték 50%-áig. A szerződésmódosítás jogszerűségéhez azonban a Kbt. adott, 141. § szerinti jogalap valamennyi feltételének fennállását igazolnia tudnia kell az ajánlatkérőnek. A Kbt. 141. § (4) bekezdés a) pont tekintetében a szerződés vonatkozó rendelkezése szerinti esetben és tartalommal módosul a szerződéses ellenérték, így nem merül fel a többszöri ellenérték módosítások kérdése ezen a jogalapon, amennyiben a szerződés kifejezetten minden évben/bizonyos időközönként „elrendeli” az árváltozást a KSH előző évi fogyasztói árindexének megfelelően.

Fentiekén túl fontos, hogy a Kbt. 141. § szerinti szerződésmódosítási jogalapok, így az azokban meghatározott %-os mértékek önállóan, önmagunkban veendőek figyelembe. Mindez azt is jelenti, hogy a szerződés ellenértékének módosítására (módosulására) egymást követően sor kerülhet a Kbt. 141. § (2) bekezdése és például 141. § (4) bekezdés a) pontja/(4) bekezdés c) pontja alapján is, hangsúlyozottan az adott jogalap minden feltételének fennállása esetén.

A szerződésmódosítási jogalapok vizsgálata során ebben az esetben is kellő körültekintéssel kell eljárni, nem javasolt például az egyéb jogalapon történő ellenszolgáltatás-emelés után a Kbt. 141. § (2) bekezdését alkalmazni a közbeszerzési alapelveknek történő megfelelés érdekében, illetve fokozottan vizsgálandó, hogy az egymást követő, különböző jogalapokon történő szerződésmódosítások ne a közbeszerzési eljárás megkerülésére irányuljanak.

Kérdéseivel kapcsolatban a Közbeszerzési Hatóság figyelmébe ajánlja a Miniszterelnökség Közbeszerzési Felügyeletért Felelős Helyettes Államtitkárság Közbeszerzési Felügyeleti Főosztálya által kibocsátott, Ellenőrzést végző szakértők részére szóló szerződésmódosítási útmutatót is.

Összefoglalva tehát, a szerződés értékbeli változása(i) esetén az ajánlatkérőnek az alábbiakra kell figyelemmel lennie:

- a változás alapja mindig az összesített, eredeti - adott esetben indexált - szerződéses díj

- az egyes szerződésmódosítási jogalapok mértékét önmagukban kell figyelembe venni
- a Kbt. 141. § (2) bekezdés esetén az abban szereplő mértékig történhet ellenértékváltozás, nem kerülhet sor több alkalommal a vonatkozó %-os (adott esetben uniós értékhatár szerinti) mértékig értékbeli változásra
- egymást követő, különböző jogalapok szerinti értékbeli változások nem irányulhatnak a közbeszerzési kötelezettség megkerülésére
- az egyes szerződésmódosítási jogalapoknak, azok minden feltételével együtt önmagukban is fenn kell állniuk.

A Kbt. és a kapcsolódó jogszabályok alkalmazásával kapcsolatos valamennyi döntés és azokért való felelősség a döntéshozó, illetve az ajánlatkérő joga és kötelezettsége.

A Közbeszerzési Hatóság tájékoztatja, hogy a központi állami szervektől, minisztériumoktól származó iránymutatást tartalmazó állásfoglalások, útmutatók, leiratok bíróság vagy más hatóság előtt kötelező erővel nem rendelkeznek, ezért jelen levélben foglaltak csupán tájékoztató jellegűek, melyek az ajánlatkérő/állásfoglalást kérő személy helyes jogalkalmazását, valamint a jogszerű közbeszerzési eljárások előkészítését és lefolytatását hivatottak elősegíteni.

Kelt: az elektronikus aláírás tanúsítványában rögzített időpontban

Tisztelettel:

A kiadmányozási jog a Közbeszerzési Hatóság Szervezeti és Működési Szabályzatán alapul.

A Közbeszerzési Hatóság Elnöke nevében:

Hellné dr. Varga Anita
Közszolgálati és Támogató Főosztály
főosztályvezető, kiadmányozó
helyett

Rakovitsné dr. Szini Katalin
főosztályvezető helyettes, kiadmányozó